

Verksamhetsberättelse 2025

Innehåll

Förord	3
Inledning	4
Fritt kunskapssamhälle.....	4
Nordisk genusfond.....	4
Samtalsserie: Forskningens villkor	4
Utsatta villkor i akademien.....	4
GENDERACTIONplus	5
GenderSAFE.....	5
Rättvist arbetsliv	5
Genus, arbete och plats.....	6
Genus och gröna jobb	6
Nya perspektiv på den informella arbetsmarknaden	6
Lika lön för likvärdigt arbete.....	6
Transpersoners arbetslivsvillkor	7
Jämlikt Norden.....	7
Välfärdens resiliens vid kriser i Norden	7
Hedersrelaterat våld och förtryck – Norden.....	8
Hedersrelaterat våld och förtryck – Sverige	8
Nordisk jämställdhetsfond.....	8
Nordisk LGBTI-fond	9
Publikationer	10

Förord

Nationella sekretariatet för genusforskning fortsätter att framgångsrikt bidra med forskningsbaserad kunskap om förutsättningar för ett fritt kunskapssamhälle, ett rättvist arbetsliv och ett jämlikt Norden. Vår verksamhet är forskningsdriven, en självklar del av Göteborgs universitet och har rollen som samarbetsorgan för nordisk jämställdhetspolitik. Vi deltar i flera samverkans- och forskningsprojekt och har uppdraget att vara Sveriges expertfunktion för genus och jämställdhet i European Research Area (ERA).

Under det gångna året har vi fullt ut verkat genom tre olika verksamhetsområden – *Ett fritt kunskapssamhälle*, *Ett rättvist arbetsliv*, samt *Ett jämlikt Norden* – för att möjliggöra interna synergier och öka genomslaget för forskningsbaserade kunskaper i omvärlden. I fokus har varit särskilda utmaningar kopplade till villkor för forskning och utbildning, grön samhällsomvandling och arbetslivets omställning, samt ett flertal projekt inom den nordiska jämställdhetspolitiken med särskilt fokus på hbtqi-personers villkor.

Sammantaget är det med stor tillförsikt vi fortsätter vårt arbete med verksamhetens vision om levbara liv i Norden, utifrån verksamhetsidén att genom maktkritiska analyser stärka kunskaper om och villkor för fri kunskapsbildning, ett rättvist arbetsliv och ett jämlikt Norden.

Fredrik Löfström Bondestam

Föreståndare

Inledning

Verksamhetsberättelsen ger en kortfattad inblick i huvudsakliga projekt under året och en förteckning över aktuella publikationer.

För mer information om Nationella sekretariatet för genusforskning vid Göteborgs universitet, vänligen besök vår webbplats: www.genus.se

Fritt kunskapssamhälle

Villkor för forskning och utbildning, med fokus på utsatthet, arbetsvillkor och akademisk frihet, utgör kärnan i verksamhetsområdet. Årets arbete har främst handlat om att utveckla vår nordiska genusfond, genomföra arrangemang kopplat till akademisk frihet, medverka i flera EU-projekt, samt planera för kommande forskningsprojekt inom området.

Nordisk genusfond

Syftet är att långsiktigt främja en infrastruktur för forskning om genus och makt i Norden. Fonden utvecklades under året med en andra utlysning av medel i oktober. Årets utlysning gav möjlighet att söka stöd till tidskrifter, konferenser och nätverk. Fem projekt beviljades medel efter genomförd sakkunniggranskning av 36 ansökningar.

Samtalsserie: Forskningens villkor

Vi har under året skapat forum för kunskapsutveckling och idéutbyte med kritiska perspektiv på villkor för forskning och undervisning. Samverkan kring olika arrangemang har skett med SUHF, Sulf, Brå, med flera. Samtalen har belyst förutsättningar för akademisk frihet i svensk högskolesektor, med särskilt fokus på hot och hat mot lärare och forskare.

Utsatta villkor i akademien

Sekretariatet har sjösatt ett nytt, långsiktigt projekt som fokuserar doktoranders utsatta villkor, med syftet att spegla villkor för utbildning och forskning i den

svenska högskolesektorn. Projektet utgår bland annat från resultat i en nationell prevalensstudie om sexuella trakasserier inom akademien. Det fokuserar även på undersökningar om andra arbetsmiljöproblem vid svenska lärosäten och på formella stödformer för doktorander. Projektet ska resultera i publicering av vetenskapliga artiklar och rapporter, samt i olika former av arrangemang.

GENDERACTIONplus

Det EU-finansierade projektet GENDERACTIONplus har avslutats under året. Projektet har medfört policyrekommendationer till European Research Area, ERA, och inneburit en rad konkreta insatser i flera av EU:s medlemsländer genom ansvar för projektets European Gender Equality Task Force. En slutkonferens arrangerades i Bryssel i maj med medverkan från EU-kommissionen och representanter för EU:s samtliga medlemsländer.

GenderSAFE

Sekretariatet medverkar sedan 2024 i ett EU-projekt med särskilt fokus på kunskaps- och policyutveckling kring genusbaserat våld för EU-kommissionen. Verksamheten vid sekretariatet har främst bidragit till framtagande av kunskap om grundläggande begrepp och teori, inklusive kommunikationsinsatser, för att sätta en ny standard för hur genusbaserat våld ska definieras i ERA.

Rättvist arbetsliv

Villkor för ett rättvist arbetsliv, med särskilt fokus på hur föreställningar om kön och genus får konsekvenser för bland annat studie- och arbetsvillkor, löner samt fördelning av makt och resurser i samhället, utgör kärnan i verksamhetsområdet. Årets arbete har inriktats mot genusaspekter på grön samhällsomvandling, sexuella trakasserier i nordiskt arbetsliv, lika lön för likvärdigt arbete, samt villkor för arbete för marginaliserade grupper. Vi har även startat en rad nya projekt, bland annat om informalisering av arbetsmarknaden och genusperspektiv på gröna jobb, samt genomfört planering för kommande forskningsprojekt inom området.

Genus, arbete och plats

På uppdrag av Länsstyrelserna i Västerbotten, Norrbotten, Jämtland och Västernorrland har vi inlett arbetet med en omfattande kunskapsöversikt som beskriver om och i så fall hur samhällsomvandlingen i norra Sverige kan bidra till ett hållbart arbetsliv för både kvinnor och män. Kunskapsöversikten bygger på en systematisk forskningsöversikt, analyser av policydokument, en intervjustudie, och en rad andra delar och publiceras under våren 2026.

Genus och gröna jobb

Under året har vi påbörjat ett projekt med syftet att undersöka och problematisera diskursen kring gröna jobb och en grön omställning av arbetslivet, utifrån genus- och andra kritiska perspektiv. En systematisk litteratursökning har genomförts, med fokus på vetenskapligt publicerade artiklar och grå litteratur, om gröna jobb och grön omställning av arbetslivet, som ska resultera i flera vetenskapliga publikationer.

Nya perspektiv på den informella arbetsmarknaden

Vi har även startat ett arbete med en angelägen fråga i samtidens arbetsliv; hur arbetsvillkoren för många blivit mer osäkra, tillfälliga och flexibla, vilket särskilt påverkar de lågkvalificerade och lågavlönade sektorer där många migranter arbetar. Vi genomför en kartläggning av vilka aktörer som jobbar med denna typ av utsatthet i arbetslivet i Norden för att möjliggöra samverkan. Vidare planeras för en forskningsöversikt inom området för att belysa kunskapsbrister och identifiera relevanta resultat.

Lika lön för likvärdigt arbete

Under våren publicerades två kunskapsunderlag kring lika lön för likvärdigt arbete, mot bakgrund av ett uppdrag från Nordiska ministerrådet. Ett flertal samverkansinsatser och arrangemang har genomförts, där vi särskilt arbetat med att stärka den nordiska dialogen tillsammans med olika nyckelaktörer. För att säkerställa ett hållbart nordiskt samarbete har ett nätverk med myndigheter i de fem nordiska länderna som arbetar med frågan om lika lön för likvärdigt arbete etablerats.

Transpersoners arbetslivsvillkor

Under 2025 har vi tagit fram en rapport som belyser transpersoners livsvillkor, baserat på en nordisk analys av data från FRA, European Union Agency for Fundamental Rights. Rapporten täcker in frågor om livsvillkor i vid bemärkelse, bland annat erfarenheter i arbetslivet och ekonomiska förutsättningar mot bakgrund av ålder och migrantbakgrund. För att uppmärksamma hbtqi-personers arbetslivsvillkor har vi varit värddar för flera arrangemang som lyft och diskuterat publicerad kunskap. Arrangemangen har involverat såväl forskare som arbetslivsaktörer och genomfört i samverkan med hbtqi-organisationer.

Jämlikt Norden

Ett flertal projekt och arbetsprocesser genomfördes under 2025 inom ramen för Nordisk information för kunskap om kön, NIKK, vårt uppdrag från Nordiska ministerrådet. Särskilt fokus under årets arbete har varit en rad olika sakfrågor, såsom genusperspektiv på utmaningar för välfärdens resiliens vid kris och krig, policy och forskning om hedersrelaterat våld i Sverige och Norden, samt konsekvenser av klimatförändringar i Arktis ur ett genusperspektiv. Därtill har årlig utlysning och beviljning för nordisk jämställdhetsfond respektive nordisk lgbti-fond genomförts.

Välfärdens resiliens vid kriser i Norden

Under året har vi avslutat ett tvåårigt projekt från Nordiska ministerrådet om välfärdens resiliens inför framtida kriser i Norden. Genom projektet bidrog vi med nya och angelägna perspektiv på hur välfärdens motståndskraft i Norden kan öka vid framtida kriser ur ett genusperspektiv. Uppdraget har genomförts i nära samverkan med forskare från fyra svenska lärosäten samt Nordiska ministerrådets socialsektor och dess institution Nordens Välfärdscenter. Resultatet har varit efterfrågat och har bland annat presenterats för politiker och tjänstepersoner med ansvar för hälso- och sjukvårdsfrågor från hela Norden.

Hedersrelaterat våld och förtryck – Norden

En undersökning om hur de nordiska länderna, Färöarna, Grönland och Åland, i olika avseenden arbetar med hedersrelaterat våld och förtryck har genomförts under året. Studien ger en överblick över arbetet i regionen, genom att belysa hur begreppet hedersrelaterat våld och förtryck definieras, vilka utmaningar som identifieras, samt hur arbetet med att möta dem organiseras. Rapporten innehåller även en genomgång av nationell lagstiftning kring hedersrelaterat våld och förtryck.

Hedersrelaterat våld och förtryck – Sverige

Sekretariatet har deltagit i ett samverkansuppdrag om hedersrelaterat våld i Sverige. Inom ramen för uppdraget har sekretariatet tagit fram en internationell forskningsöversikt om hedersrelaterat våld som bygger på 30 års internationell forskning och sammanställer studier av forskare inom olika vetenskapliga områden. Forskningsöversikten producerades i nära dialog med en internationell referensgrupp av forskare inom området från Leeds Law School (Storbritannien), University of Economics and Technology (Turkiet), University of Denver (USA), Humboldt-Universität och Berlin Institute of Migration and Integration Research (Tyskland), samt med bibliotekarierna på KvinnSam, Göteborgs universitetsbibliotek. En nordisk forskningsantologi med fokus på övergångar från politik till policy arbetades fram under året och slutförs under 2026.

Nordisk jämställdhetsfond

Syftet med fonden är att stimulera nordiskt samarbete på jämställdhetsområdet. Årets utlysning beviljade åtta projekt med medel, varav ett projekt med fokus på jämställdhet och klimat i Arktis, som var ett särskilt prioriterat tema vid årets utlysning. Med anledning av prioriteringen samlade NIKK in kunskap och erfarenheter på området genom en konsultation av experter och nyckelaktörer. Syftet har varit att sondera inför framtida initiativ inom ramen för det nordiska samarbetet på jämställdhets- och LGBTI-området i Arktis.

Nordisk Igbti-fond

Tre projekt beviljades medel från Nordisk Igbti-fond under 2025. Flera tidigare finansierade projekt lyfter utsattheten hos Igbti-personer som tillhör flera minoriteter och hur tystnad om grupperna leder till okunskap om deras specifika erfarenheter och utmaningar. Därför har vi under året särskilt arbetat med att belysa de problem och utmaningar som projekten identifierat, hur de mött dem och vilka konkreta resultat de kunnat se. Publikationen ”Att sticka ut även i de grupper där man hör till” syftar till att belysa livsvillkoren för Igbti-personer som tillhör flera minoriteter och sprida kunskap och erfarenheter från projekten, för att de ska få en ökad hållbarhet, komma fler till nytta och inspirera andra till nordiskt samarbete som stärker Igbti-personers rättighet och möjligheter.

Samverkan genom evenemang

Nationell, nordisk och internationell samverkan är en viktig del av sekretariatets verksamhet. I samverkan med andra arrangerar och deltar vi i olika former av samtal. Syftet är att bidra med forskningsdriven kunskap om förutsättningar för ett fritt kunskapssamhälle, ett rättvist arbetsliv och ett jämlikt Norden. På denna webbsida kan du se exempel på genomförda evenemang under året.

<https://www.gu.se/nsfg/genomforda-evenemang>

Publikationer

Ett fritt kunskapssamhälle

Ending Sexual Violence and Harassment Framework - Expert Group Report

Gender-Based Violence in Higher Education and Research Performing Organisations:
Three Steps in Critique and Reconceptualisation

Policy Tensions Between Discourses on Internationalisation and Gender in Swedish
Higher Education

Movimientos transversales entre género y medio ambiente: la interdisciplinariedad en la
educación superior

Ett rättvist arbetsliv

Vägar till lika lön för likvärdigt arbete: Förklaringar till undervärderingen av kvinnors
arbete i Norden

Vägar till lika lön för likvärdigt arbete: En explorativ studie av nationell lönestatistik i
Norden

Preventing Sexual Harassment in Nordic Working Life: Contesting Concepts and
Reimagining Research

Ett bättre arbetsliv för transpersoner

Trans People's Working Life in Figures

Ett jämlikt Norden

Maskulinitet i nordisk jämställdhetspolitik 2019-2024: begrepp, perspektiv och skillnader

Välfärdens resiliens vid kriser i Norden, genusperspektiv på utmaningar och vägar framåt
inom hälso- och sjukvården

”Att sticka ut även i de grupper där man hör till”

Honour, Violence and Gender - an international research review

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

NATIONELLA
SEKRETARIATET FÖR
GENUSFORSKNING

Nationella sekretariatet för genusforskning
Göteborgs universitet
info@genus.gu.se, www.gu.se/nsfg